

Begrundelse

Det viser sig, at straffen for at snyde forbrugerne gennem ulovlig markedsføring er så lav, at det kan betale sig for fødevarer virksomheder at vildlede og lave ulovlige sundhedsanprisninger af varerne, og fødevarer myndighederne har i flere tilfælde givet virksomheder tilladelse til at fortsætte den ulovlige markedsføring i månedsvis, indtil restlageret af emballage er opbrugt, eller en planlagt markedsføringskampagne er afsluttet.

Spørgeren mener, at det er forkasteligt, at varer får lov at blive på butikshylderne, selv om de er kendt vildledende af myndighederne. Disse varer bør fjernes omgående. Ligeledes bør de udstedte bøder, som typisk er på 10.000 kr., øges væsentligt.

Svar (16/10 03)

Fødevarerministeren (Mariann Fischer Boel): Mærkningsdirektivet (Europa-parlamentets og Rådets direktiv 2000/13/EF af 20. marts 2000 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om mærkning af og præsentationsmåder for levnedsmidler samt om reklame for sådanne levnedsmidler, med senere ændringer) harmoniserer de generelle mærknings- og anprisningsregler for fødevarer i Fællesskabet. Direktivet er implementeret bl.a. i fødevarer loven (Lov nr. 471 af 1. juli 1998 om fødevarer m.m.), i form af et forbud mod sundhedsanprisninger samt vildledende mærkning og markedsføring. Danmark kan således ikke ensidigt ændre reglerne ordlyd – ændringer i indholdet af reglerne om forbud mod vildledning og sundhedsanprisninger skal foregå indenfor rammerne af EU-samarbejdet.

For så vidt angår bødestørrelserne kan det oplyses, at Fødevarer direktoratet har fastsat retningslinjerne for fødevarer regionernes udmåling af bødestørrelser i et bøde katalog. Bødestørrelserne i kataloget er fastlagt ud fra den retspraksis, der er etableret på de enkelte strafbelagte områder, og justeres løbende. Der skal således være etableret en retspraksis ved domstolene, der fastlægger den passende bødestørrelse for en overtrædelse, før det er muligt at udstede et administrativt bødeforelæg.

Bøde katalogets normal bødestørrelse i vildlednings- og anprisningssager er i øjeblikket

10.000 kr. Der kan udstedes større eller mindre bøder i tilfælde, hvor der foreligger skærpende eller formildende omstændigheder. Skærpende omstændigheder er f.eks. sundhedsfare, flere forskellige overtrædelser i samme sag, gentagelsestilfælde og hensigt om at opnå økonomisk vinding. Formildende omstændigheder kan f.eks. være at virksomheden selv anmelder overtrædelsen eller visse personlige forhold, der efter regionens vurdering kan undskylde overtrædelsen. Endvidere kan regionerne i enkelte tilfælde tage hensyn til virksomhedens størrelse og art samt omfanget af overtrædelsen ved bødestørrelsen.

Sanktioner i forbindelse med overtrædelser af fødevarer lovgivningen gives som hovedregel med umiddelbar virkning, hvori der kan indlægges en kortere frist, der gør det muligt for virksomheden at foretage de nødvendige handlinger for at kunne efterkomme afgørelsens indhold. Denne frist bestemmes primært efter en vurdering af, hvor hurtigt de nødvendige foranstaltninger kan gennemføres.

Henstand med at efterkomme f.eks. påbud gives kun undtagelsesvis under kvalificerede omstændigheder. Disse kvalificerede omstændigheder kan enten være, at virksomheden kan dokumentere et betydeligt og uopretteligt økonomisk tab, eller at virksomheden i tidligere relevante afgørelser eller korrespondancer med fødevarer regionerne eller Fødevarer direktoratet har fået en berettiget forventning om en bestemt retsstilling ved f.eks. at have fået meddelt en begunstigende forvaltningsakt.

I sager, hvor sidstnævnte er tilfældet, er Fødevarer direktoratet ud fra almindelige forvaltningsretlige principper forpligtet til at indrømme virksomheden en passende frist til at efterkomme påbuddet, idet virksomheden med det meddelte påbud får ændret den retsstilling, som den i tillid til tidligere afgørelser eller korrespondancer har indrettet sig efter.

Både i tilfælde, hvor henstanden gives på baggrund af et dokumenteret, uopretteligt økonomisk tab og i tilfælde, hvor der foreligger en begunstigende forvaltningsakt, meddeles kun en længere frist, hvis overtrædelsen af fødevarer lovens bestemmelser ikke medfører sundhedsrisici, eller i øvrigt ikke kan siges at være af særlig grov karakter.